

การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
PUBLIC WELFARE WORK MANAGEMENT OF BUDDHIST CLERGY IN
PHUNPHIN DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

พระพรประเสริฐ ติสวโร*, พระครูภาวนาจันคุณ, พระอธิการธวัชชัย คมกัโร, พระครูจิตรธรรมรัต จิระมโน,

พระครูปลัดพนมชัย มหาวชิโร

Phra Ponprasert Tissawaro*, Phrakru Pawanachantakun, Phra-athikan Thawatchai Kampherro,

Phrakru Jirathamarat Jiradhammo, Phrakruplad Panomchai Mahavashiro

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย

Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surat Thani Buddhist College,

Surat Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: phonprasroeth2367@gmail.com

Received 8 September 2023; Revised 22 December 2023; Accepted 26 December 2023

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์: การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่อยู่ในรูปแบบของการอาสาสมัคร พร้อมที่จะช่วยเหลือ แสดงถึงความมีเมตตาและเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน งานสังคมสงเคราะห์ยังเป็นหน้าที่หลักของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยพุทธกาลมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตอำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบบเจาะจง การสัมภาษณ์ เชิงลึกมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย: พบว่า การจัดการงานสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้แนวทางการใช้สถานที่วัด การเป็นผู้นำในการดำเนินงานและเป็นผู้ประสานงาน และการสนับสนุนเงินทุน มีปัญหาและอุปสรรคคือ ขาดบุคลากร ขาดเงินทุนในการปฏิบัติ ขาดการประสานงาน และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

ความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา: การประยุกต์ใช้หลักธรรมในงานการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ให้มีความถูกต้องเหมาะสมดำรงอยู่ในกรอบพระธรรมวินัยมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นพุทธนวัตกรรม นำไปปฏิบัติให้สอดคล้องได้ในสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 สาราณียธรรม 6 และพรหมวิหาร 4 เป็นต้น มาช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม โดยมีเป้าหมายและจุดประสงค์หลักว่า ให้คณะสงฆ์ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน โดยมีแนวทาง คือ 1) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล 2) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ 3) การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ 4) การช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนทั่วไป อันเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญของคณะสงฆ์ไทยในการช่วยเหลือประชาชนในชุมชนและสังคมควรให้มีความเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ และยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน อีกทาง

หนึ่งด้วย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางด้านจิตใจ และทางด้านกายภาพ คือ วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมดุลทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นผู้นำที่สำคัญในการดำเนินการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาจิตใจ คุณภาพชีวิต ชุมชนและสังคม และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อันจะนำความสุขมาสู่ ประชาชน สังคม และประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป เพื่อการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์แก่สังคมไทยให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

สรุป: จากผลการศึกษาเสนอให้เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการงานสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ควรเตรียมความพร้อมของบุคลากร สร้างเครือข่ายเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ใช้สื่อสังคม มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ใช้บริการงานโดยดึงประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด และใช้การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรที่สามารถสนับสนุนได้ การจัดตั้งกองทุนในการรับบริจาค เพื่อสามารถมีทุนทรัพย์ในการจัดการงานสงเคราะห์

คำสำคัญ: การจัดการ, งานสาธารณสงเคราะห์, คณะสงฆ์

Abstract

Background and Objectives: The public welfare work is a work in the form of volunteering, which is ready to support. It shows loving-kindness and generosity to fellow humanity. The public welfare work is still a major duty of Buddhist monks from Buddha era to the present. The objectives of this research article were; To study the overall public welfare work, to study the problems and threats of the public welfare work, and to propose guidelines about the development of the public welfare work of Buddhist clergy in Phunphin district, Surat Thani province.

Methodology: The qualitative research was conducted for this study. The key informants consisted of Buddhist ecclesiastical official monks who were considered by purposive sampling. Nine individuals who were key informants participated in in-depth interviews. The in-depth interview with structured questionnaires was conducted as the research tool to collect data. Data analysis was conducted using contextual analysis techniques.

Main Results: The results indicated that the public welfare work management of Buddhist clergy in Phunphin district, Surat Thani province, consisted of facilitating the building and location, being the leader in event conducting and coordinating, and subsidizing. The problems and obstacles were insufficient personnel, budget, coordination, and cooperation among community members.

Involvement to Buddhaddhamma: The application of the Buddhist principles in the management of public welfare work of the Buddhist clergy to be appropriate and virtuous within the teaching and discipline of Buddhism is concerned with efficiency and effectiveness, which is the Buddhist innovation in Thai society both in the present and the future. It uses *Saṅgahavatthu* (The four bases of social solidarity), *Sāraṇīyadhamma* (The six states of conciliation), and *Brahmavihāra* (Four sublime states of mind) to support people, the community, and society. The major purpose and objective are for the Buddhist clergy to do public welfare work for those facing troubles. The guidelines include 1) To conduct for help, 2) To support others' benefits, 3) To keep any public welfare, and 4) To help any people. These approaches are the important objectives of the Buddhist clergy for supporting people in the community with appropriateness according to place

and time. These objectives are also making for a good relationship between households, temples, and schools in another way. These objectives are to develop a quality of life for people to be balanced mentally and physically concerning materialistic needs. They are also for developing people in physical, verbal, and mental by having temples and Buddhist monks take an important lead to develop the society in many aspects of the development of mentality, quality of life, community and society, and the preservation of art and culture. They can bring happiness to people, society, and the nation to further prosperity for developing public welfare work to be sustainable into the future.

Conclusions: According to the study, the proposed guidelines of solution for public welfare work management of the Buddhist clergy in Phunphin district, Surat Thani province, included preparing personnel, building networks with organizations, using social media to work, giving services by bringing community members to participate, coordinating with public organizations or any other organizations that could give full support, and providing the foundation for managing budget in public welfare work.

Keywords: Management, Public Welfare Work, Buddhist Clergy

บทนำ

การสังคมสงเคราะห์เกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการมีศาสนา เพียงแต่มีรูปแบบของการเป็นอาสาสมัคร (Volunteer) จะมีปรากฏผู้ที่มีจิตใจเมตตาที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ แสดงความอาทรและความรักในเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หน้าที่หลักของพระสงฆ์สาวกในพระพุทธศาสนา ได้เริ่มขึ้นหลังจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีพระพุทธานุญาตให้พระอรหันต์สาวก 60 รูป ออกไปประกาศพระศาสนาครั้งแรก ว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์” พระไตรปิฎกเล่มที่ 10 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 2 ทีฆนิกาย มหาวรรค พระสงฆ์สาวกของพระพุทธองค์ ได้ดำเนินตามพระบรมพุทธานุญาต นับจากสมัยพุทธกาลมาถึงปัจจุบัน เป็นเวลาเกิน 2600 ปี ล่วงมาแล้ว เมื่อพิจารณาอย่างถ่องแท้ เราจะพบเป้าหมายจากหน้าที่หลักของพระสงฆ์สาวกจากพระพุทธโอวาทดังกล่าว 3 ประการ คือ 1) เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก 2) เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก และ 3) เพื่อเกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ ซึ่งเป้าหมายทั้ง 3 ประการดังกล่าว สรุปได้ว่า คือ การช่วยเหลือสังคม สงเคราะห์สังคม หรือสังคมสงเคราะห์นั่นเอง

การสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยเริ่มเป็นรูปองค์กร (Organization) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในสมัยนั้นได้มีการปฏิรูปสังคมหลายอย่าง เช่น ปฏิรูปการศึกษา การสาธารณสุข การบริหารงานของรัฐ การเลิกทาส (พ.ศ. 2448) หน่วยงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการของประชาชนหลายแห่งได้รับการจัดตั้งขึ้น เช่น ในปี พ.ศ. 2429 รัฐได้จัดตั้งโรงพยาบาลศิริราชขึ้น เพื่อบำบัดรักษาผู้ป่วยไข้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2438 องค์กรสภาอากาศไทยได้เริ่มก่อตั้งขึ้น เดิมมีชื่อว่า สภาอุณาโลมแดง ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ทหารที่เจ็บป่วยทั้งหลาย (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2018)

ในขณะที่คณะสงฆ์ไทยได้มีการดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ภายใต้ชื่อว่า งานสาธารณสงเคราะห์ คำว่า สาธารณสงเคราะห์นั้น เป็นคำที่ประดิษฐ์มาภายหลัง ซึ่งไม่ปรากฏจากศัพท์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา แต่เมื่อพิจารณาจากรากศัพท์ของคำว่าสงเคราะห์แล้ว ย่อมสื่อไปถึงเรื่องการสงเคราะห์ที่เป็นสาธารณะ (Kanthadian, 2019) คำนี้ปรากฏเป็นทางการในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 เป็นลำดับที่ 5 ของภารกิจของวัดและพระสงฆ์ 6 ด้าน คือ 1) ภารกิจด้านการปกครอง 2) ภารกิจด้านการศาสนศึกษา 3) ภารกิจด้านการศึกษา

สงเคราะห์ 4) การกิจด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม 5) การกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ และ 6) การกิจด้านสาธารณูปการ (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2018) ซึ่งมุ่งถึงการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย เช่น การใช้วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลในการทำงานต่าง ๆ การช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน การจัดฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ การสนับสนุนการสร้างโรงพยาบาล อาคารเรียน ห้องสมุด ถนน และสะพาน เป็นต้น

ปัจจุบันวัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมน้ำใจของบรรดาพุทธศาสนิกชน มีหน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคม ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคม หรือกล่าวได้ว่า วัดเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรม ผู้คนใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตและเป็นเอกลักษณ์ของสังคม (Kanthadian, 2019) ซึ่งจะพบได้จากการแสดงออกทางศิลปะ วรรณคดี คติธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดและพระสงฆ์ยังมีบทบาทเป็นผู้นำทางกิจกรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจของคนในสังคมแล้ว พระสงฆ์ยังมีบทบาทต่อสังคมส่วนรวมในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาสังคม การสังคมสงเคราะห์ การสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ที่ได้รับความลำบาก หรือแม้กระทั่งช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (Office of Region 16, 2004)

วัดเป็นตัวแทนสถาบันพระพุทธศาสนา โดยมีมหาเถรสมาคมและพระสังฆาธิการ เป็นผู้ปกครองบริหารคณะสงฆ์และงานพระพุทธศาสนาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย กฎหมายบ้านเมือง และระเบียบประเพณีของสังคมไทยในทุกส่วนทุกระดับ โดยคำว่า พระสังฆาธิการ หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ เป็นผู้ขับเคลื่อนการบริหารกิจการคณะสงฆ์และงานพระพุทธศาสนาให้ปฏิบัติถูกต้อง (Office of Region 16, 2004) ส่วนคำว่า การคณะสงฆ์ หรือการพระศาสนา หมายถึง การกิจ 6 ประการ ประกอบด้วย การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ โดยวิธีดำเนินการทั้ง 6 ประการ ดังกล่าว บางประการมีกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายมหาเถรสมาคม แต่บางประการคงเป็นไปตามจารีตที่ถือปฏิบัติตามจารีตก็มีอยู่ (Phramaha Bua Piyawano, 2006) โดยนัยนี้ สาธารณสงเคราะห์ ได้แก่ การดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสาธารณประโยชน์แก่หน่วยงานของบุคคล คณะบุคคล การช่วยเหลือเกื้อกูล การอุดหนุนจนเจือสถานที่ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติหรือประชาชนทั่วไป 4 ประการ ได้แก่ 1) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประจำตำบล กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น 2) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการและการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ขุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อเป็นแหล่งอุปโภคและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์และอื่น ๆ 3) การเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การสร้างถนน ขุดลอกคูคลอง สร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ สร้างการประปา สร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ปลุกต้นไม้ และอื่น ๆ และ 4) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชน เช่น จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชนทั้งด้านไฟไหม้และน้ำท่วมพร้อมมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัยหรือในยามปกติก็ตั้งกองทุนทำอาหารเลี้ยงเด็กกำพร้าและเด็กด้อยโอกาส หรือกระบวนการสงเคราะห์พวงชนผู้ประสบภัยพิบัติจากวินาศภัย อุบัติเหตุ และสาธารณภัย ซึ่งได้แก่ ความยากจน ความเจ็บไข้ (Office of Region 16, 2004)

การสาธารณสงเคราะห์จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการบรรพชาและอุปสมบทพระภิกษุและสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์ภิกษุสงฆ์สามเณรและวัดที่ประสบภัย ขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาสภิกษุสงฆ์ ซึ่งเป็นผู้นำในการ

พัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่าง ๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ให้สถานที่ที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การสนับสนุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน การช่วยเหลือผู้ยากไร้ เป็นต้น (Phramaha Bua Piyawano, 2006)

การสาธารณสงเคราะห์ จึงเป็นการแสดงถึงบทบาทของพระภิกษุสงฆ์ไทย ในด้านสังคมสงเคราะห์ และการสงเคราะห์บุคคล และสาธารณสงเคราะห์ โดยมีพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้นำชุมชนในการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเอื้อเฟื้อต่อกันและกันทั้งสองฝ่าย คณะสงฆ์พิจารณาเห็นความสำคัญในการสงเคราะห์ช่วยเหลือชุมชน การสาธารณสงเคราะห์เป็นการแสดงบทบาทของภิกษุสงฆ์ ในด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งการสงเคราะห์บุคคล และสาธารณสงเคราะห์ โดยมีภิกษุสงฆ์เป็นผู้นำชุมชนในการบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เพราะภิกษุสงฆ์เป็นศูนย์กลางเชื่อมประสานระหว่างคนจนกับคนรวย ปัจจัยที่ได้รับบริจาคมาภิกษุสงฆ์ก็ใช้ทำประโยชน์เป็นสาธารณกุศลและช่วยเหลือบุคคล ผู้ขาดแคลนและด้อยโอกาสดังกล่าวแล้ว การสาธารณสงเคราะห์เป็นงานการจัดให้การสงเคราะห์ในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนผู้อุปถัมภ์บำรุงวัด ทายก ทายิกาของวัด หรือประชาชนทั่วไป วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัดอยู่ได้ก็ต้องพึ่งบ้าน และบ้านอยู่ได้ ก็ต้องพึ่งวัด วัดเป็นศูนย์กลางของสังคม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน เมื่อประชาชนเดือดร้อน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เป็นหน้าที่ทางวัด จะต้องจัดการสงเคราะห์ช่วยเหลือ (Phramaha Santi Thanawaro, 2017)

อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาของสังคมไทยวิถีชีวิตของประชาชนที่รับอารยธรรมตะวันตกมากขึ้น กระทั่งความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ทำให้บุคคลที่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวัดลดลงไปด้วยความสัมพันธ์ระหว่างวัดและพระสงฆ์กับประชาชนก็ห่างกัน ขาดการส่งเสริมการให้ความร่วมมือในกิจกรรม การทำนุบำรุงดูแลรักษาวัดและกิจการในพระพุทธศาสนาเท่าที่ควร ส่งผลให้โอกาสของประชาชนที่จะได้ศึกษาเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาน้อยลง มีผลให้คุณธรรมจริยธรรมในสังคมเสื่อมลง ขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้เข้าหาวัดมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ภาระหน้าที่ที่สำคัญของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมไทย คือ ทำหน้าที่สงเคราะห์เป็นหลัก งานสงเคราะห์นี้พระสงฆ์จะทำการสงเคราะห์โดยตรงทางด้านจิตใจ เช่น การเป็นที่พึ่งให้ความร่มเย็นทางด้านจิตใจ การสงเคราะห์บำรุงขวัญด้วยการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประโลมจิตใจแก่ประชาชน ส่วนการสงเคราะห์ด้านวัตถุนั้นก็มิใช่น้อย เช่น การขอความช่วยเหลือในการทำงานสาธารณประโยชน์ หรือเชิญชวนให้นำสิ่งของมาบริจาคแก่ประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น (Phra Thep Pariyatsuthi, 1997) การสาธารณสงเคราะห์นับว่าเป็นงานสำคัญของคณะสงฆ์ ซึ่งมหาเถรสมาคมได้กำหนดหน้าที่ให้เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ในเขตปกครองของตน ให้ดำเนินไปได้ด้วยดี (Wutthakan, 1998) 9 สถาบันสงฆ์ไทยได้เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งถือว่า เป็นหน้าที่และภาระสำคัญที่ต้องเข้าไปมีบทบาท โดยให้การสงเคราะห์เกื้อกูลแก่ประชาชนทั้งด้านจิตใจ และวัตถุ ตลอดจนด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของคนในสังคม ด้วยเหตุนี้สังคมไทยจึงตั้งความหวังไว้กับสถาบันสงฆ์ที่จะเข้ามาฟื้นฟูช่วยเหลือเยียวยา และเป็นขวัญกำลังใจให้แก่สังคมไทย (Phra Theeraphan Thitthitamo, 2018)

อำเภอพุนพิน เป็นอำเภอตั้งอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 ตำบล 98 หมู่บ้าน สำหรับวัดในเขตการปกครองของคณะสงฆ์อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทั้งหมด 54 วัด ทั้งนี้ ได้ดำเนินงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ความว่า การสาธารณสงเคราะห์ เป็นงานในส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่น การช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยหรือการจัดการให้ในพิธีงานศพ โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ไม่เรียกเก็บค่าน้ำค่าไฟ ไม่เรียกเก็บค่าเจ้าพนักงาน ตลอดจนให้การช่วยเหลือสังคมทั้งภายในและนอก ในส่วนของภายใน ได้แก่ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาทำบุญที่วัด ให้เหมาะสม สะอาด

สะดวกสบาย และในส่วนของภายนอก ได้แก่ การสงเคราะห์ช่วยเหลือชาวบ้าน ที่มีทุกข์เท่าที่จะทำได้โดยไม่นิ่งดูดายเป็นต้น (Sangha Synod, 2019)

จากการศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของพระพุทธรูปเจ้าที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และท่านผู้เป็นนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวว่า การจัดการบริหารสาธารณสงเคราะห์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีการวางนโยบายวิธีการที่รัดกุม มิได้หมายถึง การออกไปเผยแผ่พระศาสนาเพียงอย่างเดียว หมายถึง การจัดองค์กรการบริหารพระพุทธศาสนาเป็นกระบวนการเบ็ดเสร็จพร้อมกันไปในตัว เป็นการบริหารสาธารณสงเคราะห์ เพื่อมวลมนุษยทั้งโลก ในสมัยพุทธกาลที่พระพุทธเจ้าทรงส่งสาวกไปประกาศพระศาสนาก็ดี หรือแม้แต่หลังพุทธกาลยุคพระเจ้าอโศกมหาราชส่งสมณทูตไปประกาศศาสนาทั้ง 9 สายก็ตาม ไม่ได้มีเป้าหมายการเผยแผ่พระศาสนาอย่างเดียว แต่ให้ไปเพื่อเข้าถึงประชาชนและนำหลักธรรมไปแนะนำชี้แจงให้เข้าใจ และช่วยเหลือทำสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ สงเคราะห์อ่อนโยนแก่ประชาชนที่เดือดร้อนด้วย มีรูปแบบการจัดการบริหารในด้านต่าง ๆ ให้ดี ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และยังสามารถเป็นกรณีศึกษาสำหรับพื้นที่อื่นได้อีกประการหนึ่งด้วย (Maha Thera Society, 2019)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับปรุงการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview) ในการวิจัยเรื่อง การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแยกออกเป็น ส่วน ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการรวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์งานวิจัย จากบทสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 ท่าน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ที่เชื่อมโยงข้อมูล ความคิดเห็นและรูปแบบการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ โดยมีวิธีการศึกษาใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 การศึกษาวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อค้นหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ พระสังฆาธิการ ประกอบด้วย เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส จำนวน 9 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การดำเนินการตามโครงการวิจัยดังกล่าว ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับผู้บริหารกิจการคณะสงฆ์ ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส โดยใช้การสัมภาษณ์ เพื่อให้สามารถมองเห็นถึงกลยุทธ์การบริหารจัดการด้านสาธารณสงเคราะห์ประชาชนของคณะสงฆ์ ในเขตอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้น จึงมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) และแนวคำถามสำหรับเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้การสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-formal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมด จึงมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับขอเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

3.2 ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตให้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตให้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงเลย ด้วยอุปสรรคจากโรค Covid-19 ที่ยังมีผลกระทบต่อการสัมภาษณ์ระลอกใหม่ ดังนั้น การสัมภาษณ์จึงเป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์บางส่วน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สะดวกในการลงพื้นที่ได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ เป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ศึกษาสภาพการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาปัญหาและอุปสรรค การจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

1. สภาพการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการ ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส เกี่ยวกับสภาพการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปได้ ดังนี้ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลรูปแบบการบริหารจัดการด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จัดให้มีห้องสมุดประจำวัด เพื่อให้บริการพระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไป จัดศูนย์อบรมประชาชนประจำตำบล เพื่ออบรมประชาชนและนักเรียนภายในวัดและในเทศบาลต่าง ๆ การจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้กับประชาชน การสนับสนุนหน่วยงานที่ให้บริการประชาชน เช่น อสม. ศูนย์กู้ภัยกุศลศรัทธา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phrabaidika Phongsakhan Khantipalo & Phramaha Kritthanin Seththamete (2017) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ โดยมีจุดแข็ง คือ วัดมีสถานที่รองรับการดำเนินงาน พระสังฆาธิการในพื้นที่เป็นผู้รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างแท้จริง และคณะสงฆ์ มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

Phrakru Prabhassittikun (2012) ที่พบว่า พระสงฆ์ได้พัฒนาถาวรวัตถุให้กับชุมชนมีการรับเลี้ยงดูเด็กกำพร้า การเปิดโรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี พร้อมกับพระปริยัติธรรมสามัญ เป็นผู้ดำเนินงานบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ ด้วยการช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง บทบาทการสาธารณสงเคราะห์ จึงเป็นงานเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ภายในวัด ใช้เป็นที่ประชุมของหน่วยงานราชการ เป็นที่ประชุมของชุมชน หมู่บ้าน ตำบลในท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชน หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน นอกจากนี้ เจ้าอาวาสแบ่งที่วัดให้จัดตั้งสถานศึกษา สถานือนามัย หอสมุด พิพิธภัณฑ์ หรือที่ตั้งของหน่วยราชการ ประปาประจำหมู่บ้าน

2. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ รูปแบบการบริหารจัดการ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า คณะสงฆ์ปฏิบัติเป็นตัวแทนประสานงานระหว่างภาครัฐกับประชาชน การสนับสนุนทุนทรัพย์ให้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การให้ทุนการศึกษา การขุดลอกคูคลอง การพัฒนาแหล่งน้ำ การร่วมมือกับ อสม. ในการเยี่ยมดูแลคนป่วย ในชุมชน การอนุรักษ์ประเพณี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phrakrubaidika Suraphon Asabho (2015) ผลการศึกษาด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พบว่า มีการส่งเสริมบทบาทพระสังฆาธิการในฐานะผู้นำ กลุ่มจิตอาสาประจำชุมชน ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะ ด้านบุคลิกภาพของพระสังฆาธิการการพัฒนาคุณลักษณะด้านเทคนิคการสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนา คุณลักษณะทางด้านทักษะประสบการณ์ และความรู้ความสามารถที่สัมพันธ์

3. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ รูปแบบการบริหารจัดการการเกื้อกูล สาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีการสร้าง เครื่องปั่นไฟ สนับสนุนซื้อเครื่องมือแพทย์ สนับสนุนโรงพยาบาล ประปาหมู่บ้าน ขุดคลอง ทำถนน ปลูกต้นไม้ สอดคล้องกับ Phrabaidika Phongsakhan Khantipalo & Phramaha Kritthanin Seththamete (2017) ได้ศึกษา กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถแยกตามลักษณะสำคัญของภารกิจสาธารณสงเคราะห์ 4 ประการ คือ 1) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ ดำเนินการเองซึ่งกิจ อย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ 2) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อ สาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ และการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ 3) การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนเกี่ยวกับสถานที่และวัตถุอันเป็นไปเพื่อการสาธารณะประโยชน์ และ 4) การเกื้อกูล ประชาชนหรือสรรพสัตว์ หมายถึง การช่วยเหลือประชาชนในการคอยช่วยเหลือทั้งในภาวะปกติ และภาวะ ประสบภัยต่าง ๆ อันเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการงานสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอพุนพิน จังหวัด สุราษฎร์ธานี ใช้แนวทางการให้ใช้สถานที่วัด การเป็นผู้นำในการดำเนินงานและเป็นผู้ประสานงาน และ การสนับสนุน เงินทุน ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดบุคลากร ขาดเงินทุนในการปฏิบัติ ขาดการประสานงาน และ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน จากการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่แสดงได้ดัง Figure 1

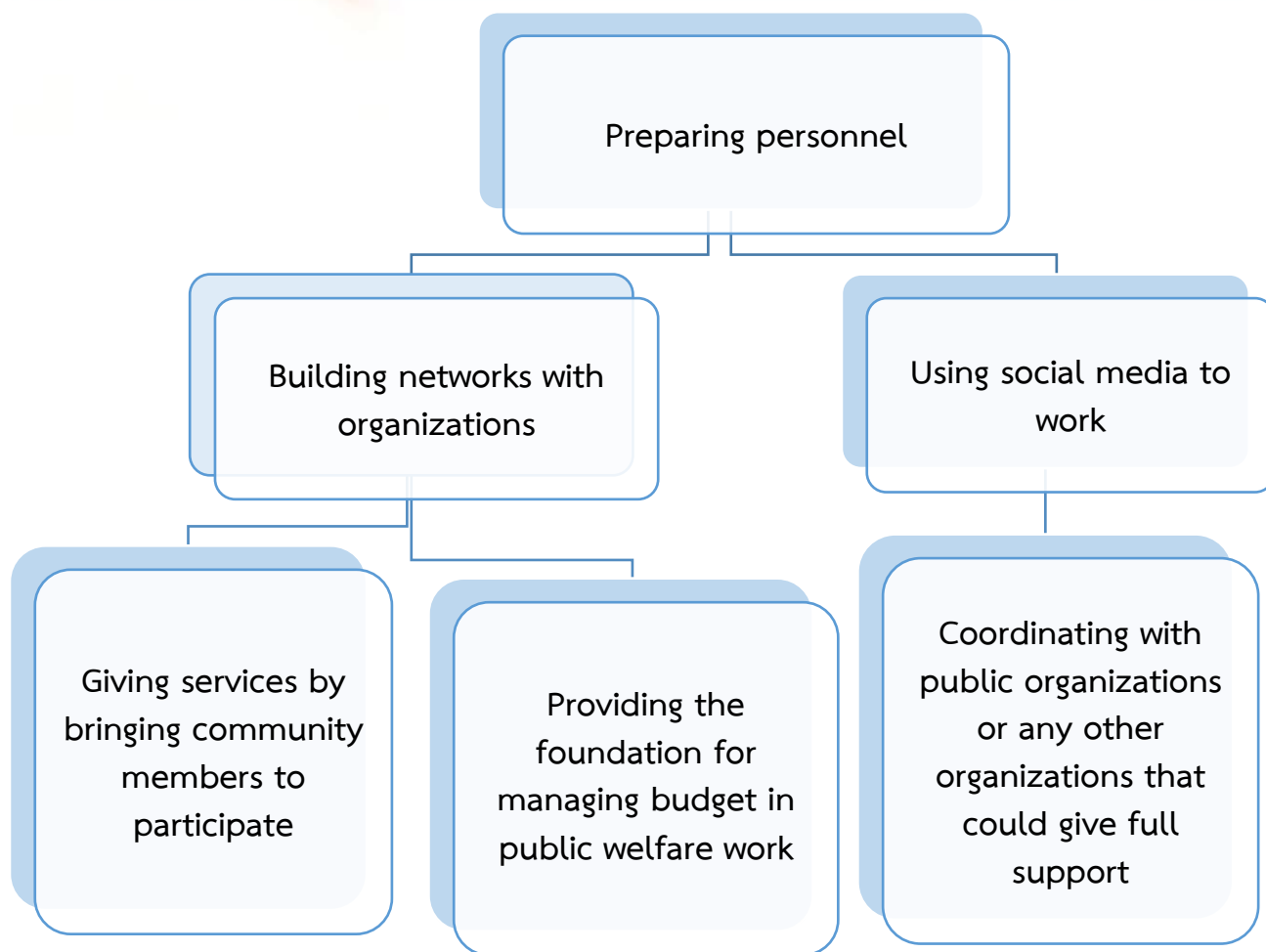

Figure 1 The knowledge of public welfare management of Phunphin District Buddhist Clergy in Surat Thani Province.

จาก Figure 1 สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. พระสังฆาธิการ ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ควรเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้บุคลากรสามารถมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากที่สุด
2. พระสังฆาธิการ ควรสร้างเครือข่ายเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการร้องขอความร่วมมือ และมีความรวดเร็วเมื่อมีเหตุการณ์ภัยพิบัติเกิดขึ้นในพื้นที่
3. คณะสงฆ์ในพื้นที่ควรนำสื่อ Social Media มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน เช่น ใช้ติดต่อสื่อสาร และทำงานใช้ประชุมงาน ระดมสมองระหว่างกัน ใช้บันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และแชร์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพื่อนำมาพัฒนาในการทำงาน และใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารให้อุบาสก อุบาสิกา รับทราบข่าวสาร และข้อมูลที่ถูกต้อง
4. ในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการในเขต ควรให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งนอกจากได้ระดมความคิดเห็น มีผู้ร่วมลงมือช่วยปฏิบัติงานแล้ว จะเป็นการช่วยระดมทุนเพื่อการดำเนินงานอีกด้วย

5. การระดมทุนในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรที่สามารถสนับสนุนได้ การจัดตั้งกองทุนในการรับบริจาค เพื่อสามารถมีทุนทรัพย์เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น วาตภัย อุทกภัย โดยกองทุนดังกล่าวควรมีผู้รับผิดชอบหลายฝ่าย เพื่อการโปร่งใสและสร้างการมีส่วนร่วมของกรรมการผู้ดูแลทุนในการรับบริจาค

สรุปและข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารงานสาธารณสงเคราะห์ประชาชนของคณะสงฆ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า คณะสงฆ์ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นในทิศทางเดียวกันว่า ควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อมีการขับเคลื่อนงานคณะสงฆ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและมีการวางแผนในการออกเยี่ยมผู้ด้อยโอกาส และเป็นการช่วยกระตุ้นให้วัดต่าง ๆ ได้มีการเผยแพร่สำหรับในตำบลและชุมชน โดยมีความร่วมมือจากคณะสงฆ์ภายในเขตโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดตั้งกองทุนดูแลรักษาพระที่อาพาธ การตรวจเช็คสุขภาพพระสงฆ์ประจำปี สำหรับแนวทางการไขและข้อเสนอแนะ คือ 1) ควรเตรียมความพร้อมของบุคลากร 2) สร้างเครือข่ายเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ 3) ใช้สื่อ Social Media มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน 4) บริการงานโดยดึงประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

References

- Kanthadian, W. (2019). The concept of Buddhism for society Sanghadhura and public welfare in the Buddhist way. Printing Law.
- Maha Thera Society. (2019). Operating Guide, Sathon Sangha of the Sangha Synod. The Office of Public Welfare, Maha Thera Association.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (2018). Buddhism and society. Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing House.
- Office of Region 16. (2004). Sangha operation manual. Office of Region 16.
- Phra Theeraphan Thitthitamo. (2018). Education of the public work of Nakhon Sawan clergy on social development. Academic research journal, 5(2), 25-34.
- Phra Thep Pariyatsuthi. (1997). Sangha and religion. Mahachulalongkornrajavidyalaya.
- Phrabaidika Phongsakhan Khantipalo & Phramaha Kritthanin Seththamete. (2017). Strategies for public welfare management of the Sangha Administrators Located Mueang District, Chachoengsao Province [Unpublished research report]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phrakru Prabhassittikun. (2012). The Role of the Sangha in Public Aids of the Sangha Community in Amphoe Chaturaphak Phiman, Roi-et Province [Unpublished master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phrakrubaidika Suraphon Asabho. (2015). Development of a Public Welfare Model in Buddhist Paradigm [Unpublished doctoral dissertation]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phramaha Bua Piyawano. (2006). Social order of temples. Roongrot Printing.
- Phramaha Santi Thanawaro. (2017). Application of Buddhism in the public work of the Thung Khru clergy Bangkok [Unpublished master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

- Sangha Synod. (2019). Cotton Public Work Guide of the Sangha Synod. Office of the Public Works of the Sangha Synod.
- Wutthakan, G. (1998). The development of the Sangha and religion for national confidence. Department of Religious Affairs.